

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE	Cod: PS(D02/1E) 06/01
		Ediția 1
		Revizia 0
		Ex. nr.
		Pagina 1 din 16

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR SANITAR-VETERINARE REFERITOARE
LA BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE
COD: PS (D01/1E) 06/01**

LISTA DE CONTROL A EDIȚIEI / REVIZIEI

Nr. crt.	Pag.	Capitol/Subcapitol	Descrierea modificării	Data/Revizia	Observații
1.					
2.					
3.					

LISTA DE AVIZĂRI / APROBĂRI

	Elaborat	Verificat/Avizat	Aprobat
Nume:	Alexandru MANCIU,	Petru PAȘA	Ion SULA
Funcția:	specialist principal, Direcția supraveghere sanitar- veterinară Rodica FOTESCU, specialist principal, Direcția supraveghere sanitar- veterinară	Șef Direcție Controlul calității și sisteme de calitate. Reprezentantul Managementului pe calitate	Director general ANSA
Data:	03.11.2014	6.11.2014	7.11.2014
Semnătura:			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR
SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA
BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR
DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE**

Cod:
PS(D02/1E) 06/01
Ediția 1
Revizia 0
Ex. nr.
Pagina 2 din 16

LISTA DE DIFUZARE A DOCUMENTULUI

Ex. nr.	Compartiment	Scopul difuzării/nr exemplar	Responsabil funcție	Nume prenume	Data primirii	Semnătura primit	Data retragerii	Semnătura eliberat
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								
11.								
12.								
13.								
14.								
15.								
16.								
17.								
18.								
19.								

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR
SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA
BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR
DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE**

Cod:
PS(D02/1E) 06/01
Ediția 1
Revizia 0
Ex. nr.
Pagina 3 din 16

20.								
21.								
22.								
23.								
24.								
25.								
26.								
27.								
28.								
29.								
30.								
31.								
32.								
33.								
34.								
35.								
36.								
37.								
38.								
39.								

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE	Cod: PS(D02/1E) 06/01
		Ediția 1
		Revizia 0
		Ex. nr.
		Pagina 4 din 16

CUPRINSUL

Nr.	Descriere	Pagina
1	SCOPUL	5
2	DOMENIUL DE APLICARE	5
3	DEFINIȚII ȘI ABREVIERI	5
4	DOCUMENTE DE REFERINȚĂ	5
5	RESPONSABILITĂȚI	6
6	PROCEDURA	7
7	ÎNREGISTRĂRI	7
8	Anexe	
	Anexe 1 Fișă de evaluare privind respectarea normelor sanitar-veterinare referitoare la protecția și bunăstarea puilor destinați producției de carne cod: FEPC-7.3	8
	Anexa 2 Forma de prezentare a registrul de evidența obligatorie în unitățile de creșterea puilor destinați producției de carne Cod: FREP-7.3	16

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE	Cod: PS(D02/1E) 06/01
		Ediția 1
		Revizia 0
		Ex. nr.
		Pagina 5 din 16

1. SCOPUL

Verificarea implementării normelor sanitar-veterinare naționale referitoare la respectarea standardelor minime privind protecția puilor destinați producției de carne.

2. DOMENIU DE APLICARE

Prezenta procedură se aplică: de către specialiștii ANSA și Subdiviziunilor teritoriale ale ANSA, în cazul inspecțiilor realizate la explorațiile de găini ouătoare.

Prezenta procedură nu se aplică în cazul exploatațiilor cu pînă la 500 de pui destinați producției de carne.

3. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

pui – animal din specia *Gallus gallus* crescut pentru producția de carne;

exploatație – loc de producție unde sînt întreținuți și crescuți puii;

coteț – construcție dintr-o exploatație în care este crescut un lot de pui;

deținător – orice persoană fizică sau juridică care deține în proprietate sau în folosință animale pentru îngrijire permanentă sau temporară.

suprafață utilizabilă – suprafață acoperită permanent cu litieră accesibilă puilor;

densitate de populare – masa corporală totală a puilor vii prezenți concomitent pe un metru pătrat de suprafață utilizabilă;

lot de pui – grup de pui cu aceeași vîrstă, plasați și prezenți concomitent într-un coteț dintr-o exploatație;

rata mortalității zilnice – numărul de pui care au murit într-un coteț în aceeași zi, inclusiv uciși sau sacrificați din cauză de boală sau din alte cauze, împărțit la numărul de pui prezenți în coteț zilnic și înmulțit cu 100;

rata mortalității zilnice cumulate – suma ratelor mortalității zilnice.

MVO- medic veterinar oficial.

4. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ.

- **HG nr. 415 din 08.07.2009** pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția puilor destinați producției de carne.
- **HG nr. 793 din 22.10.2012** pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului.
- **Ordin MAIA nr. 163 din 11.07.2006** cu privire la aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în timpul sacrificării și uciderii.

5. RESPONSABILITĂȚI

Conform fișelor de post.

- MVO este responsabil de modul cum se prezintă și cum desfășoară procedura de inspecție,
- MVO este responsabil de ținuta sa ce trebuie aleasă în așa fel încât să nu prejudicieze imaginea instituției pe care o reprezintă,
- MVO are competența și obligația de a stabili măsuri în conformitate cu gravitatea neconformităților constatate.

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE	Cod: PS(D02/1E) 06/01
		Ediția 1
		Revizia 0
		Ex. nr.
		Pagina 6 din 16

6. PROCEDURA

În timpul inspecției, la exploatație, se verifică următoarele:

- nr. de autorizare al exploatației
- nr. distinctiv
- personalul - suficient numeric și bine instruit,
- nr. inspecțiilor - puii trebuie inspectați minim 2 ori/zi,
- ținerea evidențelor - registrele trebuie păstrate minim 3 ani ,
- aspectul păsărilor și starea de întreținere a acestora,
- spațiul disponibil - trebuie să corespundă prevederilor aplicabile pentru: sistemul alternativ (la sol);

- **la sistemul alternativ:**

se măsoară: lungimea frontului de furajare, lungimea frontului de adăpare (la instalațiile de adăpare cu apă continuă), cuibarul, lungimea stinghiilor, distanța dintre stinghii, distanța dintre o stinghie și perete, distanța dintre niveluri, lungimea și lățimea deschiderilor către exterior și se calculează suprafața de așternut/pui și zona utilizabilă.

- **construcții și adăposturi** - materialele utilizate pentru construcția adăposturilor și în special cele cu care puii pot intra în contact nu trebuie să fie dăunătoare pentru aceștia și trebuie să poată fi curățate și dezinfectate riguros.

Circulația aerului, nivelul de pulberi, temperatura, umiditatea relativă a aerului și concentrația gazelor trebuie să fie menținute în limite care să nu fie dăunătoare păsărilor. Se vor utiliza aparatele pentru măsurarea parametrilor de microclimat. Nivelul zgomotelor din adăposturi trebuie să fie redus, iar zgomotele constante sau bruște vor fi evitate.

- **iluminarea minimă** - Toate adăposturile vor avea lumina suficientă pentru a permite tuturor puilor să se vadă unii pe alții și pentru a fi observați clar, pentru a investiga vizual împrejurimile lor și pentru a prezenta niveluri normale de activitate. Acolo unde există lumina naturală, sursa de iluminare trebuie amplasată astfel încât lumina să fie distribuită uniform în adăpost. După primele zile de adaptare la regimul de lumină, acesta trebuie reglat astfel încât să se prevină problemele de sănătate și comportamentale. Trebuie să se urmeze un ritm de 24 de ore, care să includă o perioadă adecvată de întuneric neîntrerupt, după cum se va indica, de aproximativ o treime din zi, astfel încât puii să se poată odihni și să se evite probleme precum imunodepresia sau anomalii oculare. O perioadă de semiîntuneric de o anumită durată trebuie prevăzută atunci când lumina este diminuată, astfel încât păsările să poată sta așezate fără perturbări sau răniri.

- **echipamentele automate și mecanice** - se verifică de cel puțin o dată pe zi, când apar defecțiuni acestea trebuie imediat remediate. Sistemul de ventilație trebuie să fie prevăzut cu un sistem de alarmă, iar în cazul în care se defectează ar trebui să existe un sistem de ventilație suplimentar. Sistemul de alarmă trebuie testat regulat.

- **mutilarea - este interzisă.** Există doar o excepție, fiind permisă debecarea păsărilor mai mici de 10 zile, destinate reproducției, dar operațiunea trebuie făcută doar de personal calificat. În acest fel se poate preveni căderea penelor sau canibalismul.

- **administrarea furajelor** - în cantitate și de calitate crespunzătoare, fiind interzisă reducerea cantității acestora, **practicarea năpîrlirii nefiind permisă.**

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE	Cod: PS(D02/1E) 06/01
		Ediția 1
		Revizia 0
		Ex. nr.
		Pagina 7 din 16

7. INREGISTRĂRI

7.1 Fișă de evaluare privind respectarea normelor sanitare veterinare referitoare la protecția și bunăstarea puilor destinați producției de carne cod: FEPC-7.3

7.2 Forma de prezentare a registrul de evidența obligatorie în unitățile de creșterea puilor destinați producției de carne cod: FREP-7.3

8. ANEXE

Anexe 1 Forma de prezentare a fișei de evaluare privind respectarea normelor sanitare veterinare referitoare la protecția și bunăstarea puilor destinați producției de carne cod: FEPC-7.3

Anexa 2 Forma de prezentare a registrul de evidența obligatorie în unitățile de creșterea puilor destinați producției de carne cod: FREP-7.3

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE	Cod: PS(D02/1E) 06/01
		Ediția 1
		Revizia 0
		Ex. nr.
		Pagina 8 din 16

Anexa 1

FIȘĂ DE EVALUARE
privind respectarea normelor sanitar- veterinar referitoare la
protecția și bunăstarea puilor destinați producției de carne
cod: FEPC-7.3

Baza legală

Legea 50/28.03.2013, HG nr. 415 din 08.07.2009, HG nr. 1275/17.11.2008

Obiectivul inspecției

Verificarea modului de respectare a prevederilor normelor sanitar-veterinare referitoare la protecția și bunăstarea puilor destinați producției de carne

Subsemnatul (a) _____ în calitate de medic veterinar oficial, posesor al legitimației nr. _____, din cadrul ANSA/ STSA _____ în urma evaluării efectuate în unitatea _____ cu nr. autorizației sanitar-veterinare de funcționare _____ cu adresa _____

aparținând (numele proprietarului) _____ nr. de telefon _____ în prezența d-nei/d-lui _____ în calitate de _____ la _____, am constatat și dispus următoarele:

Data evaluării _____;
 Densitatea maxima de populare: 33 kg/m² 39 kg /m² 42 kg/ m²
 Tipul evaluării : Rutină ; Tematică ; Autorizare ;
 Evaluarea veterinară anterioară: Da ; Nu .

În cazul în care unitatea a mai fost evaluată se indică numărul documentului anterior și data _____

A. INFORMAȚII GENERALE:

-Numărul de autorizare sanitar-veterinar de funcționare al unității: _____

Adresă juridică: _____

Telefon/Fax: _____

-Adresa exploatației: _____

Telefon/Fax: _____

-Medic veterinar: _____

1.asistență permanentă; 2.periodică; 3.la solicitare;

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR
SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA
BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR
DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE**

Cod:
PS(D02/1E) 06/01
Ediția 1
Revizia 0
Ex. nr.
Pagina 9 din 16

- Capacitatea maximă a unității (număr de păsări în dependență de densitatea de populare):_____

- Număr de păsări aflate în unitate la data controlului:_____

A.Personal	DA	NU	NECONFORMITĂȚI / OBSERVAȚII
1. Personal instruit și prezența documentelor privind instruirea			
2. Frecvența instruirilor			
B. Inspecțiile efectuate de personal			
1. Frecvența inspecțiilor (minim 2 ori/zi)			
2. Există documente care atestă efectuarea acestora			
3. Puii bolnavi sau raniți primesc tratamentul corespunzător sau sunt uciși imediat			
C. Inspecții oficiale			
Suprafața utilă a adăpostului / m ²			
1. densitatea de populare (masă corporală totală a puilor vii prezenți concomitent pe un metru pătrat de suprafață utilizabilă)			
2. rata mortalității zilnice (numărul de pui care au murit într-un coteț în aceeași zi, inclusiv uciși sau sacrificați din cauză de boală sau din alte cauze, împărțit la numărul de pui prezenți în coteț zilnic și înmulțit cu 100)			
3. rata mortalității zilnice cumulate (suma ratelor mortalității zilnice)			
4. aspect penaj pui (uscat, curat)			
5. prezența dermatitei de contact cu localizare primară, la nivel plantar (pododermatita de contact) – stadiu primar			
6. dermatita la nivelul jaretelor – stadiu intermediar			
7. dermatita la nivelul pieptului – forma severă (puii trebuie uciși de urgență)			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR
SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA
BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR
DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE**

Cod:
PS(D02/1E) 06/01
Ediția 1
Revizia 0
Ex. nr.
Pagina 10 din 16

8. posibilitatea de deplasare (se consideră că puii care nu se pot deplasa trebuie uciși de urgență)			
9. numărul de pui uciși de la începutul populării			
10. se apreciază numărul de pui care ar trebui uciși de urgență și se compară cu numărul de pui uciși zilnic de către proprietar			
11. aprecierea modului de manipulare a puilor în timpul încărcării/descărcării (dacă este posibil)			
D. Ținerea evidențelor			
1. Documentele sunt arhivate conform și păstrate cel puțin trei ani			
2. Evidența tratamentelor efectuate			
3. Registrul de evidență a mortalității			
4. Prezența registrului în care se consemnează pentru fiecare adăpost următoarele rubrici: numărul de pui introduși, suprafața utilizabilă, hibridul sau rasa din care fac parte puii, nr. de pasări găsite moarte, indicarea cauzelor în cazul în care sunt cunoscute, precum și nr. pasărilor ucise sau sacrificate motivat, nr. de pui rămași în lot.			
E. Cerințele referitoare la exploatare			
1. Adăpătorile			
1.1 Se poziționează și se întrețin astfel încât să se reducă la minimum vărsarea accidentală			
1.2 Există buletine de analiză care atestă calitatea apei			
2. Hrănirea			
2.1 Este disponibilă fie în permanență, fie sub formă de tain, puii neputând sta nehrăniți mai mult de 12 ore înainte de ora de sacrificare prevăzută			
2.2 Există buletine de analiză care atestă calitatea furajelor			
3. Așternutul			
Toți puii au acces permanent la așternut, care este uscat și friabil la suprafață			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR
SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA
BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR
DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE**

Cod:
PS(D02/1E) 06/01
Ediția 1
Revizia 0
Ex. nr.
Pagina 11 din 16

4. Ventilația și încălzirea			
Ventilația este suficientă pentru a evita supraîncălzirea și, după caz, se combină cu sisteme de încălzire pentru a se elimina umezeala excesivă			
5 Zgomotul			
Nivelul sonor este redus la minim. Ventilatoarele, dispozitivele de distribuire a hranei sau orice alte echipamente sunt construite, amplasate, sunt manipulate și se întrețin corespunzător astfel încât să genereze cât mai puțin zgomot posibil.			
6. Iluminatul			
6.1 Intensitatea luminoasă este de cel puțin 20 lux în timpul perioadelor de iluminare, măsurată la nivelul ochiului păsării, pe cel puțin 80 % din suprafața utilizabilă			
6.2 Se respectă un ritm de 24 de ore în care este inclusă o perioadă de întuneric de minim 6 ore, cu cel puțin o perioadă neîntreruptă de cel puțin patru ore, excluzând perioadele de semiîntuneric. Acest ritm se aplică începând cu șapte zile de la data la care puii sunt instalați în clădire și până la trei zile înainte de data prevăzută pentru tăiere			
7. Curățenia			
Părțile clădirii, echipamentele sau ustensile, care sunt în contact cu puii, se curăță și se dezinfectează în întregime după depopularea finală, înainte de introducerea în adăpost a unor loturi noi. După depopularea finală a unui adăpost se îndepărtează întregul așternut și se asigură alt așternut curat			
8. Echipamente mecanice /automate			
Sisteme de alarmă și auxiliare în cazul avarierii unui echipament automat sau mecanic esențial pentru sănătatea și bunăstarea puilor.			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR
SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA
BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR
DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE**

Cod:
PS(D02/1E) 06/01
Ediția 1
Revizia 0
Ex. nr.
Pagina 12 din 16

F. Manopere chirurgicale			
1. Se efectuează intervenții chirurgicale în alte scopuri decât cele terapeutice sau de diagnostic, care provoacă mutilări.			
2. Debecarea se efectuează ca operațiune de rutină			
3. Debecarea se efectuează anterior vârstei de zece zile atunci când sunt epuizate toate măsurile pentru prevenirea picajului și canibalismului, după consultarea unui medic veterinar de liberă practică împuternicit și la recomandarea acestuia			
4. Castrarea se efectuează ca operațiune de rutină			
5. Castrarea se efectuează sub supravegherea medicului veterinar de liberă practică împuternicit de către personal special pregătit în acest scop			
G. Verificarea parametrilor de microclimat			
2.1. Concentrația de amoniac (la nivelul capetelor puilor) < 20 ppm			
2.2. Concentrația de dioxid de carbon (la nivelul capetelor puilor) < 3000 ppm			
H. CERINȚE DE PRACTICARE A UNEI DENSITĂȚI DE POPULARE SPORITE = 39 kg /m²			
1. Notificarea și documentarea			
1.1. Există o notificare din partea proprietarului exploatației către autoritatea competentă privind intenția de a aplica o densitate mai mare de 33 kg/m ² greutate în viu, cu cel puțin 15 zile înainte de populare, cu indicarea cifrei exacte			
1.2. Documente care rezumă mai multe informații:			
1.2.1 Documente care descriu în detaliu sistemele de producție incluzând, în special, informații cu privire la detaliile tehnice ale adăpostului și ale echipamentelor acestuia, cum ar fi:			

**PROCEDURĂ SPECIFICĂ
PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR
SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA
BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR
DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE**

Cod:
PS(D02/1E) 06/01
Ediția 1
Revizia 0
Ex. nr.
Pagina 13 din 16

1.2.1.1. Plan al adăpostului care cuprinde dimensiunile suprafețelor ocupate de către pui			
1.2.1.2. Sistemul de ventilație și, dacă este cazul, sistemul de răcire și de încălzire, inclusiv amplasarea acestora, o schemă a ventilației care detaliază parametrii-țintă ai calității aerului, cum ar fi debitul, viteza și temperatura aerului			
1.2.1.3 Informații cu privire la sistemele de hrănire și de adăpare și amplasarea acestora			
1.2.1.4. Tipul de pardoseală și așternut utilizate în mod obișnuit			
1.3. Există înregistrări ale inspecțiilor tehnice ale sistemelor de alarmă și de ventilație			
1.4. Există notificări prin care proprietarul sau crescătorul comunică medicului veterinar oficial orice modificări ale adăpostului, echipamentelor sau ale procedurilor susceptibile de a influența bunăstarea păsărilor (dacă este cazul)			
1.5. temperatura interioară nu depășește temperatura exterioară cu mai mult de 3°C, atunci când temperatura exterioară măsurată la umbră depășește 30 °C			
1.6. umiditatea relativă medie măsurată în interiorul adăpostului timp de 48 de ore trebuie să nu depășească 70 % atunci când temperatura exterioară este sub 10 °C.			
I. CRITERIILE DE UTILIZARE A UNEI DENSITĂȚI DE POPULARE SPORITE = 42kg /m²			
1. Criteri			
1.1 Monitorizarea exploatației de către autoritatea competentă, în ultimii 2 ani, nu a identificat deficiențe cu privire la cerințele legislației naționale			

	PROCEDURĂ SPECIFICĂ PRIVIND RESPECTAREA NORMELOR SANITAR-VETERINARE REFERITOARE LA BUNĂSTAREA ȘI PROTECȚIA PUILOR DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE	Cod: PS(D02/1E) 06/01
		Ediția 1
		Revizia 0
		Ex. nr. Pagina 16 din 16

Anexa 2

**Forma de prezentare a registrul de evidență obligatorie în unitățile
de creștere a puilor destinați producției de carne
Cod: FREP-7.3**

Unitatea _____
 Ferma _____
 Hala _____
 Suprafața utilizabilă _____
 Hibridul/Rasa _____
 Data populării _____
 Tipul de așternut utilizat _____
 Densitatea maximă de populare notificată _____

**REGISTRUL DE EVIDENȚA OBLIGATORIE ÎN UNITĂȚILE DE CREȘTEREA
A PUILOR DESTINAȚI PRODUCȚIEI DE CARNE**

Vârsta în zile	Efectiv de pui	Ieșiri							Numărul de pui ramași	Densitatea în hală (se calculează după vârsta de 30 de zile)		
		Zilnice				cumulat					Vânzări	Sacrificate abator
		Morți	Uciși	Rata Mort. Zilnice	Cauzele mortalității	Morți	Uciși	Rata Mort. Zil. Cumul.				
1												
2												